

III Semester B.A./ B.Sc. Examination, October/November 2012
(Repeaters) (07-08 and Onwards)

LANGUAGE SANSKRIT – III

Drama and Dramaturgy, Bhaimiparinaya Nataka Sangraha (I — IV Acts)
and History of Sanskrit Drama

Time : 3 Hours

Max. Marks : 90

Instruction : Answer either in Kannada or Sanskrit or in English.

- I. ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಎರಡು ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಉತ್ತರಿಸಿ :
ವಿಷಯದ್ವಯಮಧಿಕೃತ ಪ್ರಬಂಧ ಲಿಖತ ।

Answer any two of the following :

(10×2=20)

- 1) ಭೈಮೀ ಪರಿಣಯ ನಾಟಕದ ಎರಡನೆಯ ಅಂಕವನ್ನು ಕುರಿತು ವಿಮರ್ಶಾತ್ಮಕ ಪ್ರಬಂಧ ಬರೆಯಿರಿ.
ಭೈಮೀಪರಿಣಯ ನಾಟಕಸ್ಯ ದ್ವಿತೀಯಾಙ್ಕಮಧಿಕೃತ ವಿಮರ್ಶಾತ್ಮಕಂ ಪ್ರಬಂಧಂ ಲಿಖತ ।
- 2) ನಳನ ಪಾತ್ರವನ್ನು ಚಿತ್ರಿಸಿ.
ನಲ ಪಾತ್ರಪರಿಚಯ ಕುರುತ ।
- 3) ನಾಟಕದ ಲಕ್ಷಣಗಳನ್ನು ವಿವರಿಸಿ.
ನಾಟಕಸ್ಯ ಲಕ್ಷಣಂ ವಿವೃಣುತ ।

- II. ನಾಲ್ಕು ಶ್ಲೋಕಗಳ ಅನುವಾದ ಸಹಿತ ತಾತ್ಪರ್ಯ ಬರೆಯಿರಿ.
ಚತುರ್ಣಾಂ ಶ್ಲೋಕಾನಾಂ ಸಾನುವಾದಂ ವಿವರಣಂ ಚ ಲಿಖತ ।

Translate and explain any four of the following :

(4×5=20)

- 1) ಕಾರ್ಕೊಟಕಸ್ಯ ನಾಗಸ್ಯ ದಮಯಂತ್ಯಾ ನಲಸ್ಯ ಚ ।
ಋತುಪರ್ಣಸ್ಯ ರಾಜರ್ಷಿಃ ಕೀರ್ತನಂ ಕಲಿನಾಶನಂ ॥
- 2) ಮದಕಲ-ಕಲಕಂಠ-ಕಂಠನಾಡಾಃ
ಸ್ಫಟಮಿಹ ಕರ್ಣಪುಟಿ-ಕಡ್ಡುಭವಂತಿ ।
ಅಯಮಪಿ ಸುಮಮಂಜುಲೋ ನಿಕುಂಜಃ
ಪ್ರಣಿಹಿತಮಕ್ಷಿ ಪರಾಙ್ಮುಖಿ ಕರೋತಿ ॥

P.T.O.

- 3) क्रियमाणकाल-नियमानुपालनं
श्रियमातनोति नयमादधाति च ।
नियमात्ययस्तु नयमाहनिष्यति
स्वयमादिहेतुरयमात्महानिषु ॥
- 4) शंसन्निव शुभोदकं स्पन्दते दक्षिणो भुजः ।
साधिताद् देवकार्यान्मे सुकृतं सिध्यति ध्रुवम् ॥
- 5) विकसितवदनं कन्या वक्रितकण्ठं वराभिमुखम् एत्य ।
उन्नम्य बाहुयुगलं, मालां कण्ठे निबन्धुम् उद्युङ्क्ते ॥
- 6) अनालस्यात् पत्युः परिचरणसज्जा भव सदा,
हठाऽसूयाक्रोधान् परिजहि, समाधेहि सततम् ।
कुलं शीलं कालं सकलजनजालञ्च मनसा-
व्यनुल्लहन्ती, स्वां मतिमनुगता जागृहि सुते ॥

III. ಈ ಗದ್ಯ ಭಾಗವನ್ನು ಅನುವಾದಿಸಿ.

इमां गद्यभागं अनुवदत ।

Translate one of the prose passage.

10

- 1) सूत्रधार : आर्ये समादिष्टोऽस्मि महीशुरमहाराज चामराजसूनोः श्रीमतो नात्वडिकृष्णराजसार्वभौमस्य सुमेरुशिखरायमाणसुधर्मा सधर्मणि नवे महत्यास्थानमण्डपे नवरात्रमहोत्सवारम्भसंरम्भ दिदृक्षया सम्मिलितैः नानादिगत्तरागतैः महाजनेः 'किमप्यपूर्वं रूपकम् अभिनेतव्यम्' इति ।
- 2) प्रसासागरः
तदस्मिन्नेव प्रत्युषसि सकलराजाधिराज-वन्यमानचरणारविन्दः श्रीमान् वैरसेनिः सार्वभौमः कुण्डिनं नगरं समेष्यति-इति तदमात्यप्रेषितां पत्रिकामनुवाच्य प्रतृष्टधी रस्मस्वामी विदर्भेश्वरः, तं सभाजयितुं पुराद्बहिः क्रोशमात्रे निवेशितबलभारः प्रतीक्षते ।

IV. ಯಾವುದಾದರೂ ಮೂರು ವಾಕ್ಯಗಳನ್ನು ಸಂದರ್ಭಾನುಸಾರ ವಿವರಿಸಿ :
ತ್ರಿಣಿ ವಾಕ್ಯಾನಿ ಸಸಂದರ್ಭಿ ವಿವೃಣುತ ।

Explain with reference to context any three of the following : (3×4=12)

- 1) ಅಹೋ ಸ್ವಪ್ನೇಽಪಿ ಪರವಧು-ಪರಾಙ್‌ಮುರವತ್ವಂ ಪ್ರಿಯವಯಸ್ಯಸ್ಯ ।
- 2) ನವಕುವಲಯನೇತ್ರ । ನೇತ್ರಯೋಃ ಪಾತ್ರಮಾಸೀತ್ ।
- 3) ತಥಾಪಿ ಗ್ರಹಪತಿಪ್ರಮುಖಾಃ ಗ್ರಹಾ ಇವ ರಾಜಾನಃ ಕಾಲನಿಯಮಾನ್ ಅನುರ್ದ್ಧೈವ ಪ್ರವರ್ತಂತೇ ಖಲು ?
- 4) ಏಷ ಆಕೃತಿ ವಿಶೇಷ ಏವ ಮಹತ್ತಾಂ ಪ್ರತಿಪಾದಯತಿ ।
- 5) ಕಿಂ ಕರಿಣಿಭಿಃ ಪಿಪಿಲಿಕಾ ಪ್ರಣಮ್ಯ ಸ್ತುಯೇತ ?
- 6) ಉದಾರಾಣಾಂ ಚೇತೋ ಭವತಿ ಪರದೋಷಾಽನಭಿಮುಖಂ ।

V. ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಎರಡನ್ನು ಕುರಿತು ಲಘು ಟಿಪ್ಪಣಿ ಬರೆಯಿರಿ :
ದ್ವಯೋಃ ಲಘುತಿಪ್ಪಣಿಂ ಲಿಖತ ।

Write short notes on any two of the following : (2×4=8)

- 1) ಪ್ರಸ್ತಾವನಾ
- 2) ವಿಷ್ಕಮ್ಭಕಃ
- 3) ಸೂತ್ರಧಾರಃ
- 4) ಭೀಮರಾಜಃ

VI. a) ಸಂಸ್ಕೃತನಾಟಕಗಳ ಉತ್ಪತ್ತಿಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಬರೆಯಿರಿ.
ಸಂಸ್ಕೃತ ನಾಟಕೋತ್ಪತ್ತಿ ಪ್ರತಿ ಲಿಖತ ।

Write an essay about the origin of Sanskrit drama. 10

OR

ಸಂಸ್ಕೃತನಾಟಕ ಲಕ್ಷಣ ಪ್ರಭೇದಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಬರೆಯಿರಿ.
ಸಂಸ್ಕೃತ ನಾಟಕ ಲಕ್ಷಣಂ, ಪ್ರಭೇದಂ ಪ್ರತಿ ಪ್ರಬಂಧಂ ಲಿಖತ ।

Write an essay on the features and types of Dramas in Sanskrit literature.

b) ಎರಡನ್ನು ಕುರಿತು ಲಘು ಟಿಪ್ಪಣಿ ಬರೆಯಿರಿ.
ದ್ವಯೋಃ ಲಘುತಿಪ್ಪಣಿಂ ಲಿಖತ ।

Write short notes on any two of the following : (5×2=10)

- 1) ಭಾಸಃ
- 2) ಕಾಲಿದಾಸಃ
- 3) ಶ್ರೀಹರ್ಷಃ
- 4) ಭವಭೂತಿಃ